

Rapport om den svenska fiskeflottans balans mellan fiskekapacitet och fiskemöjligheter år 2023

Rapport om den svenska fiskeflottans balans år 2023

Rapport om den svenska fiskeflottans balans mellan fiskekapacitet och fiskemöjligheter år 2023

Rapport om den svenska fiskeflottans balans år 2023

Den här rapporten har tagits fram av Havs- och vattenmyndigheten.
Myndigheten ansvarar för rapportens innehåll och slutsatser.

© HAVS- OCH VATTENMYNDIGHETEN | Datum: 2024-11-05

ISBN: 978-91-89329-72-0 Omslagsfoto: Natalie Greppi

Havs- och vattenmyndigheten | Box 11 930 | 404 39 Göteborg | www.havochvatten.se

Förord

Rapport om den svenska fiskeflottans balans år 2023

Fiskeflottor som är i balans med fiskemöjligheterna är viktigt för att inte riskera ett överutnyttjande av fiskeresurserna. EU:s medlemsstater ska årligen rapportera till EU om balansen mellan den nationella flottans kapacitet och tillgängliga fiskemöjligheter. I EU:s grundförordning om den gemensamma fiskeripolitiken anges vilka indikatorer och vilken typ av information som rapporten ska innehålla.¹ I kompletterande riktlinjer ges också mer detaljerade beskrivningar av de tekniska, biologiska och ekonomiska indikatorerna.² Bedömningen av om det råder obalans i ett flottsegment ska enligt riktlinjerna baseras på en samlad bedömning. Om överkapacitet påvisas ska en handlingsplan för att komma tillrätta med denna bifogas. Denna HaV-rapport innehåller den rapport som Sverige skickat till EU om den svenska flottans balans år 2023.

Mats Svensson

Avdelningschef

Havs- och Vattenmyndigheten

¹ Artikel 22 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr. 1380/2013 om den gemensamma fiskeripolitiken

² COM (2014) 545: MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET Riktlinjer för analys av balansen mellan fiskekapacitet och fiskemöjligheter enligt artikel 22 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013 om den gemensamma fiskeripolitiken

Sammanfattning

Nationella fiskeflottor som är i balans med fiskeresurserna är viktigt för att inte riskera ett överutnyttjande av fiskeresurserna. EU:s medlemsstater ska senast den 31 maj varje år skicka en rapport till EU-kommissionen om balansen mellan den nationella flottans kapacitet och tillgängliga fiskemöjligheter. Denna publikation innehåller den rapport som Havs- och vattenmyndigheten (HaV) skickat till EU om den svenska fiskeflottans balans år 2023.

I rapporten redovisas biologiska, tekniska och ekonomiska indikatorer i syfte att bedöma om det råder balans mellan fiskeflottans kapacitet och tillgängliga fiskemöjligheter. Redovisningen följer de riktlinjer som EU-kommissionen tagit fram för medlemsstaternas årliga rapporter.³ I dessa riktlinjer anges vilka indikatorer som ska ingå och vilken segmentering som ska användas. Segmenteringen, som utgår från fartyglängd och redskapstyp, kan därför avvika från de segment som används inom den nationella förvaltningen. Rapporten innehåller även uppgifter om den nationella flottförvaltningen och efterlevnaden av EU:s regler för in- och utträdesregler av fiskekapacitet. Om överkapacitet påvisas ska medlemsstaten ta fram en handlingsplan för att komma tillrätta med denna. Under 2021 skickade Sverige en särskild handlingsplan till EU som redovisade överkapacitet bland fiskefartyg som främst fiskar torsk i Östersjön.

En beskrivning av den svenska fiskeflottan visar att det genom åren skett en minskning av antal fartyg och kapacitet mätt i maskinstyrka och bruttotonnage. Svenska fiskelicenser är tidsbegränsade upp till fem år och förnyas givet att vissa krav, som att fiske ska ske i näringsverksamhet, är uppfyllda. Samtidigt har statusen för flera bestånd inneburit att det varit svårt att bevilja nya fiskelicenser. Det största antalet fartyg finns i segmenten med mindre fartyg som fiskar med passiva redskap. Störst infiskad vikt finns i segmentet med fartyg längre än 24 meter som fiskar med aktiva redskap, där flera av fartygen fiskar pelagiskt. Till vissa fisken begränsas tillträde genom att fisketillstånd krävs, utöver fiskelicens, för att få lov att bedriva fisket. Detta gäller exempelvis så kallade torskfångande redskap i Västerhavet och fiske efter nordhavsräka. Riktat fiske efter torsk i Östersjön har inte varit tillåtet sedan mitten av 2019. Den svenska flottans fiskekapacitet regleras också genom regler om in- och utförsel av fiskekapacitet, vilka innebär att fiskekapacitet får föras in i flottan endast om minst motsvarande kapacitet förs ut.

De ekonomiska indikatorerna som presenteras i rapporten uppvisar över tid nivåer under tröskelnivåerna⁴ för de flesta av segmenten med mindre fartyg som fiskar med passiva redskap. Även andelen inaktiva fartyg är störst bland mindre fartyg och en indikator som mäter fartygsnyttjande till sjöss visar på lägre genomsnittliga nivåer, under tröskelnivån, för de flesta segment under senare år. När det gäller de låga nivåerna på både de ekonomiska och tekniska indikatorerna för de mest småskaliga segmenten bör man ha i åtanke att dessa segment står för en mycket liten andel av de totala fångsterna samt att fisket troligen ofta bedrivs på deltid. De två biologiska indikatorerna syftar till att mäta till vilken grad ett segment är beroende av bestånd som fiskas över målnivåer (SHI-indikatorn) respektive hur många bestånd som segmentet fiskar på som är biologiskt sårbara (SAR-indikatorn). Dessa indikatorer uppvisar kritiska nivåer för flera segment. Även när det gäller dessa indikatorer finns ibland anledning till att tolka resultaten försiktigt, vilket lyfts i olika rapporter av STECF (Scientific, Technical and Economic Committee for Fisheries).

³ COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL. COM (2014) 545. Guidelines for the analysis of the balance between fishing capacity and fishing opportunities according to Art 22 of Regulation (EU) No 1380/2013 of the European Parliament and the Council on the Common Fisheries Policy

⁴ De tröskelnivåer som avses är de som anges i riktlinjerna ovan.

Innehåll

Inledning	8
Sammanfattning och slutsatser	9
Om datan och segmenteringen	11
Beskrivning av den svenska flottan	14
Uppgifter om inverkan på fiskekapacitet	18
Fisketillstånd för torsk i Östersjön	18
Fisketillstånd för torskfångande redskap i Skagerrak, Kattegatt och Nordsjön	18
Fisketillstånd för nordhavsräka	18
Efterlevnad av regler för in- och utförsel av fiskekapacitet	19
Svagheter och styrkor i flottförvaltningen	20
Ändringar i administrativa förfaranden	21
Balansindikatorer	22
Biologiska indikatorer	22
Indikatorn för hållbart nyttjande (SHI)	22
Indikatorn för hotade bestånd (SAR)	22
Ekonomiska indikatorer	23
Avkastning på investeringar (Return on fixed tangible assets, ROFTA)	23
Nuvarande inkomst genom inkomst vid break-even	25
Indikatorer för fartygsanvändning	26
Andel inaktiva fartyg	26
Genomsnittliga dagar till sjöss genom maximalt antal dagar	26
Bilagor: Tabeller	28

Inledning

EU:s medlemsstater ska årligen leverera rapport om balansen mellan deras flottors fiskekapacitet och deras fiskemöjligheter. Artikel 22 i EG-förordning 1380/2013 anger vilken typ av information och indikatorer som bör finnas med i rapporten och de kompletterande riktlinjerna (COM (2014) 545) beskriver detaljer om de tekniska, biologiska och ekonomiska indikatorerna. En bedömning av om obalans föreligger i ett flottsegment bör baseras på en samlad bedömning av indikatorerna. Uppgifterna som presenteras i denna rapport är segmenterade i enlighet med datainsamlingsförordningen (EG) nr 1004/2017.

Sammanfattning och slutsatser

I enlighet med Kommissionens riktlinjer⁵ för de nationella flottrapporterna innehåller denna rapport tekniska, biologiska och ekonomiska indikatorer för att bedöma om det råder balans mellan kapacitet och fiskemöjligheter i den svenska fiskeflottan. Rapporten innehåller också en beskrivning av den svenska flottan och belyser olika delar i förvaltningen som påverkar fiskeflottans kapacitet. Den svenska fiskeflottan har genom åren uppvisat en trend med minskande antal fartyg och minskande flottkapacitet. En anledning till det är att svenska fiskelicenser är tidsbegränsade (upp till fem år) och förnyas givet att vissa krav, såsom att fiske ska ske i näringsverksamhet, är uppfyllda. Samtidigt har statusen för flera bestånd inneburit att det varit svårt att bevilja nya fiskelicenser.

Som noterats av STECF i deras rapporter om de nationella flottrapporterna⁶ är segmenteringen som används för de biologiska indikatorerna, vilka beräknas gemensamt för alla EU-länder, på en mer detaljerad nivå än den segmentering som används för de ekonomiska och tekniska indikatorerna i den svenska flottrapporten. Anledningen till det är att för den svenska flottan innebär den mer detaljerade segmenteringsnivån att flera segment endast skulle bestå av ett fåtal fartyg. Enligt svensk sekretesslagstiftning får inte ekonomiska data presenteras för grupper med för få fartyg. Därför används en mer aggregerad segmentering för de svenska ekonomiska uppgifterna.

De ekonomiska indikatorerna uppvisar över tid värden under de kritiska tröskelnivåerna för segment med fartyg som fiskar med passiva redskap, undantaget segmentet med fiskefartyg mellan 10 och 12 meter som fiskar med passiva redskap i Västerhavet. De senaste åren har kritiska nivåer på de ekonomiska indikatorerna även noterats för segmentet med fiskefartyg mellan 10 och 12 meter som fiskar med aktiva redskap i Västerhavet.

Andelen inaktiva fartyg i den svenska fiskeflottan var i genomsnitt 21 % år 2023. Om man bara beaktar fartyg längre än tolv meter var andelen inaktiva fartyg 17%, vilket är under riktlinjernas tröskelnivå på 20 %⁷. När det gäller fartyg kortare än tolv meter var andelen inaktiva fartyg däremot över tröskelnivån och uppgick till 28 % år 2023. För denna grupp har andelen inaktiva fartyg länge varit över 20 %. Den andra indikatorn för fartygsnyttjande, faktisk fiskeansträngning genom största möjliga ansträngning, har under senare år uppvisat värden på kritiska nivåer för de flesta segment. Bidragande orsaker till kritiska nivåer för vissa segment när det gäller de ekonomiska och tekniska indikatorerna är troligen de senare årens ökade kostnader, men tidigare även pandemirelaterade effekter och förbudet mot riktat torskfiske i Östersjön sedan 2020. År 2022 var både landad vikt och landat värde lågt i förhållande till tidigare år vilket också påverkar de ekonomiska indikatorerna negativt. Den svenska flottrapporten har också länge uppvisat kritiska värden på indikatorerna för de minsta fartygen som fiskar med passiva redskap. Det behöver däremot inte tolkas som överkapacitet av följande skäl:

- I de mest småskaliga segmenten där passiva redskap används verkar fiske ofta vara en deltidssysselsättning. Detta innebär att fiskekapaciteten inte nyttjas fullt ut.
- Dessa segment utgör en mycket liten andel av de totala fångsterna, endast 1-3%. De nyttjar därför inte de tillgängliga fiskeresurserna i någon större utsträckning.
- I rapporter från STECF (till exempel STECF-18-14) lyfter man, likt vårt resonemang ovan, att bedömningen av ekonomiska och tekniska indikatorer är utmanande för de småskaliga

⁵ COM (2014) 545: MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET Riktlinjer för analys av balansen mellan fiskekapacitet och fiskemöjligheter enligt artikel 22 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013 om den gemensamma fiskeripolitiken

⁶ Exempelvis i [STECF 20-11](#) (s. 186), [STECF 21-16](#) (s 170), STECF 22-15 (s 158), samt [STECF 23-13](#) (s 168).

⁷ Det vill säga att en andel inaktiva fartyg större än denna nivå kan vara ett tecken på teknisk ineffektivitet.

flottsegmenten. Ekonomiska indikatorer förutsätter att fiskeverksamheten är den huvudsakliga verksamheten i det flottsegment som bedöms, vilket ofta inte är fallet för småskaliga fiskeflottor. I STECF-18-14 (s 226) noteras att *“EWG 16-09 considers that economic and technical indicators for small-scale fleet segments should always be interpreted with caution, and that local expert knowledge is generally required to accurately interpret indicator results/trends”*.

- Att reducera kapaciteten i de småskaliga segmenten skulle motverka politiska mål om att gynna det småskaliga fisket. STECF noterar att *“...assessing whether a fleet segment is in or out of balance with fishing opportunities is not simply a technical or scientific issue. Such an assessment also requires consideration of the social and economic aspects and objectives of the fishery management policy.”* (STECF, 15-02, p 12)

Förutom ekonomiska och tekniska indikatorer innehåller rapporten även biologiska indikatorer, vilka beräknas av STECF för samtliga medlemsländer. De biologiska indikatorerna finns tillgängliga fram till 2022. Den biologiska indikatorn SHI (Sustainable Harvest Indicator) ligger för några svenska flottsegment över det kritiska värdet på ett. De höga värdena på SHI-indikatorn återfinns främst bland segment med både passiva redskap. Vid tolkningen av denna indikator bör bland annat segmentens andel av totala fångster beaktas. I STECF-15-02 kommenteras osäkerheter gällande tolkningen av SHI-indikatorn: *“...a SHI value greater than one, only indicates a fleets reliance on stocks that are over exploited, not how much they contribute to the overall fishing mortality, which may be of more interest to managers”* (STECF-15-02, sidan 13). Den andra biologiska indikatorn, stocks at risk (SAR) visar att 16 segment har ett värde över ett år 2022. Dessa segment omfattar både aktiva och passiva redskap.

Vid överkapacitet ska en handlingsplan bifogas rapporten. Under år 2021 lämnade Sverige in en handlingsplan med anledning av att fartyg som främst riktat in sig på torsk i Östersjön bidrog till överkapacitet i den svenska fiskeflottan. Detta var en följd av förbudet mot riktat torskfiske i Östersjön på grund av beståndets dåliga status. Handlingsplanen, som löpte ut under 2022, omfattade ett stöd för permanent upphörande av fiskeaktivitet för fartyg med en viss grad av fiskeaktivitet och ekonomiskt beroende av torskfiske. De fartyg som beviljades stödet har tagits bort från den svenska fiskeflottan och fartygskapaciteten har reducerats i motsvarande omfattning. Till denna rapport bifogas ingen ny handlingsplan.

Ett effektivt verktyg att anpassa flottans kapacitet är kvotfördelningssystem baserade på individuellt överlåtbara fiskerättigheter (ITQ-system). Ett sådant system infördes i det svenska pelagiska fisket år 2009, vilket lett till en betydande minskning av antalet fartyg inom det segmentet. I det svenska demersala fisket tillämpas sedan 2017 ett system med årliga individuella tilldelningar. Eftersom systemet är årligt leder det dock inte till en anpassning av fiskeflottans kapacitet. Havs- och myndigheten föreslog under år 2020 till den svenska regeringen att ett ITQ-system ska införas även inom det svenska demersala fisket. Under 2023 fick myndigheten i uppdrag att föreslå utformning av ett sådant system och nödvändiga författningsändringar. Ett införande av ett demersalt ITQ-system skulle kunna leda till minskad överetablering inom exempelvis det svenska räkfisket. Samtidigt skulle oönskade strukturella effekter kunna undvikas genom systemets utformning.

Om datan och segmenteringen

Den svenska flottrapporten har tidigare år fått kommentarer om att den grövre segmentsindelning som används för de ekonomiska och tekniska indikatorerna försvårar jämförelser mellan de olika typerna av indikatorer.⁸ För de biologiska indikatorerna, som räknas ut gemensamt för alla medlemsstater och finns tillgängliga på STECF (Scientific Technical and Economic Committee for Fisheries) hemsida⁹, används en mer detaljerad segmenteringsnivå. I detta avsnitt beskrivs varför de ekonomiska indikatorerna inte kan presenteras på samma detaljerade nivå. För flera av segmenten innebär den segmenteringen nämligen ett mycket lågt antal fartyg, vilket inte är lämpligt för den ekonomiska datan.

Enligt datainsamlingsförordningen ska segmenteringen baseras på fartygslängd och specifika redskapstyper¹⁰. För sammanställning av den ekonomiska data kan dock olika segmenteringsnivåer användas, men rekommendationen är att uppgifterna ska presenteras på en så disaggregerad nivå som möjligt.¹¹ Om ett kriterium för att kunna presentera uppgifterna inte är uppfyllt för minst ett av redskapssegmenten är rekommendationen att "flytta upp" en nivå och presentera all data i de mindre uppdelade segmenten. Segmenteringsnivåerna skiljer sig när det gäller redskapsgrupper medan längdgrupperna är desamma.

När det gäller den svenska ekonomiska datan skulle antalet fartyg i vissa segment bli mycket litet om man använde den mer detaljerade segmenteringen. Det hade då inneburit trettio segment med endast några få fartyg i flera av segmenten vilket illustreras i tabell 1 nedan. Svensk lagstiftning om statistiksekretess för ekonomiska data innebär att denna inte kan presenteras för grupper med för få fartyg. Därför används en mer aggregerad segmentering för de svenska ekonomiska datauppgifterna. Ett alternativ hade varit att presentera indikatorerna för de redskapstypgrupper där antalet fartyg är tillräckligt högt men exkludera de segment som har för få fartyg. Det skulle dock innebära att flera redskapstypgrupper inte skulle ha tillräckligt antal fartyg, vilka då inte skulle kunna inkluderas i rapporteringen. Det senare skulle också innebära en mer komplicerad presentation och tolkning, samtidigt som inte heller det skulle möjliggöra direkt jämförelse med de biologiska indikatorerna.

Även om det skulle vara möjligt att presentera de tekniska indikatorerna, som inte omfattas av samma sekretesslagstiftning, på den mer detaljerade nivån så skulle det innebära att de inte är direkt jämförbara med de ekonomiska indikatorerna. Att presentera de tekniska indikatorerna för trettio segment, där antalet fartyg i flera segment är mycket lågt, bedöms inte heller vara statistiskt meningsfullt. Därför presenteras både de ekonomiska indikatorerna "avkastning på investeringar" och "nuvarande inkomst genom inkomst vid break-even", samt den tekniska indikatorn för fartygsnyttjande, för de nio segment som motsvarar kolumnerna i tabell 1.

I den svenska flottrapporten för år 2023 presenteras således indikatorerna för nio segment indelade efter längdgrupper samt aktiva/passiva redskap. Det kan noteras att längdsegmentens indelning ändrades inför förra årets rapport genom EU-förordning 2021/1167¹² där det i fotnot 1 till Tabell 8 anges att *"För fartyg som är kortare än 12 meter i Medelhavet och Svarta havet är längdkategorierna 0–< 6, 6–< 12 meter. För fartyg som är kortare än 12 meter i Östersjön är*

⁸ Se exempelvis i STECF 20-11 (s. 186), i STECF 21-16 (s. 170) samt i STECF 22-15 (s. 158).

⁹ De biologiska indikatorerna finns tillgängliga att ladda ner på STECF hemsida på [Balance between capacity and fishing opportunities - European Commission \(europa.eu\)](#), (bilagan "Data.zip", filen "STECF 23-13 - Balance capacity Indicators", bladet "data")

¹⁰ "HOK", "DFN", "FPO", och så vidare.

¹¹ Rekommendationerna om segmenteringsnivåer och hur man implementerar dem kommer från RCGECON (tidigare PGECON).

¹² Kommissionens delegerade beslut (EU) 2021/1167 av den 27 april 2021 om upprättande av det fleråriga unionsprogrammet för insamling och förvaltning av biologiska, miljörelaterade, tekniska och socioekonomiska data inom sektorerna för fiske och vattenbruk från och med 2022 (tillgänglig här: [Publications Office \(europa.eu\)](#))

längdkategorierna 0–< 8, 8–< 12 meter. För alla övriga regioner är längdkategorierna 0–< 10, 10–< 12 meter”. Detta innebär att för den svenska flottrapporten används följande segmentering:

- Passiva redskap:
 - fartyg under 8 meter (Östersjön)
 - fartyg mellan 8 och 12 meter (Östersjön)
 - fartyg under 10 meter (Västerhavet),
 - fartyg mellan 10 och 12 meter (Västerhavet)
- Aktiva redskap:
 - fartyg mellan 8 och 12 meter (Östersjön)
 - fartyg mellan 10 och 12 meter (Västerhavet)
 - fartyg mellan 12 och 18 meter
 - fartyg mellan 18 och 24 meter
 - fartyg över 24 meter

Tabell 1. Flottsegment som data samlas in för (trettio segment) samt kluster som används i rapporteringen (9 segment/kluster) för år 2022.

		Segment (kluster) för vilka data rapporterats till kommissionen samt antal fartyg per detaljerat flottsegment.								
		DTS (Aktiva redskap)					DFN (passiva redskap)			
Redskapsgrupper	Existerande redskaps- och längdklasser i den svenska fiskeflottan	VL0812	VL1012	VL1218	VL1824	VL2440	VL0008	VL0010	VL0812	VL1012
DFN	VL0008 (Ö)						115			
	VL0010 (V)							21		
	VL0812 (Ö)								90	
	VL1012 (V)									6
	VL1218									2
DTS	VL0008 (Ö)									
	VL0812 (Ö)	31								
	VL1012 (V)		39							
	VL1218			61						
	VL1824				29					
FPO	VL2440					11				
	VL0008 (Ö)						136			
	VL0010 (V)							187		
	VL0812 (Ö)								8	
	VL1012 (V)									37
HOK	VL1218									3
	VL0010							10		
PGO	VL1012									2
	VL0010									
PMP	VL0812	1	1							
	VL1218			2						
PGP	VL0008 (Ö)						8			
	VL0010 (V)							5		
	VL0812 (Ö)									
	VL1012 (V)									1
PGO	VL0010 (V)							6		
PS	VL0812 (Ö)	1								
	VL1218			1						
TM	VL0812 (Ö)	6								
	VL1824				4					
	VL2440					15				
DRB	VL1012 (V)		1							
MGP	VL1218			1						
	Totalsumma	39	41	65	33	26	259	229	98	51

Beskrivning av den svenska flottan

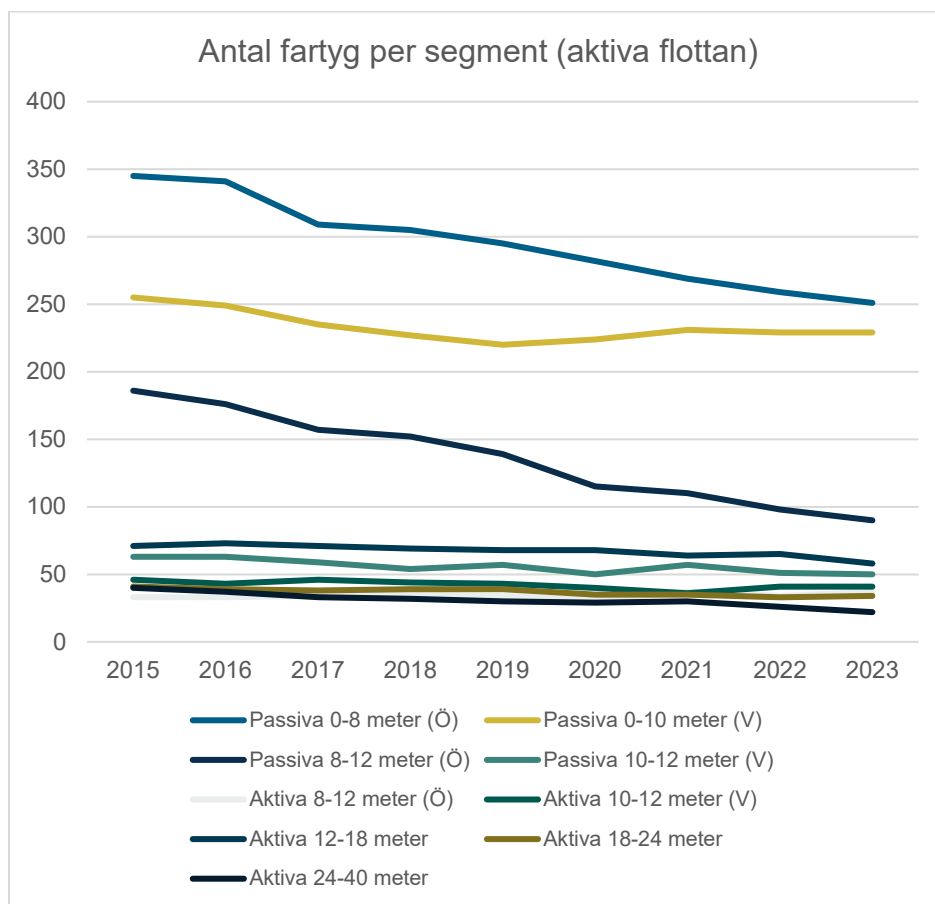
Tabell 2 ger en översikt av den svenska fiskeflottans utveckling under perioden 2015 - 2023. Under denna period minskade antalet fartyg med 26%. År 2023 var antalet fartyg 1032, varav 812 används för aktivt fiske. Med inaktiva fartyg avses här fartyg som inte fiskat någon gång under året. Det totala tonnaget minskade med cirka 2,7 tusen ton (motsvarande cirka 8,7 %) mellan 2015 och 2023 och maskinstyrkan minskade med cirka 24,1 tusen kW under samma period (motsvarande cirka 14,1 %). Ökningen i både maskinstyrka och tonnage mellan 2020 och 2021 berodde på att några fartyg hade uppehåll i sin fiskelicens under år 2020 (på grund av bland annat ombyggnation) och därför inte räknades med i statistiken år 2020. Det bör också påpekas att sammanställningen nedan baseras på alla fartyg som haft en fiskelicens någon gång under året, och inte fartyg med fiskelicens vid ett givet datum. När man inkluderar alla som haft licens under året innebär det att flottans kapacitet blir något högre än om man skulle rapportera kapaciteten vid ett specifikt datum. Detta beror på att fiskelicensinnehavare ibland byter ut sina fartyg under året. Sedan förra årets rapport inkluderar denna tabell även fartyg som fiskar på enskild rätt i havet, varför siffrorna skiljer sig något från rapporterna innan år 2022.

Tabell 2. Den svenska fiskeflottan år 2015-23.

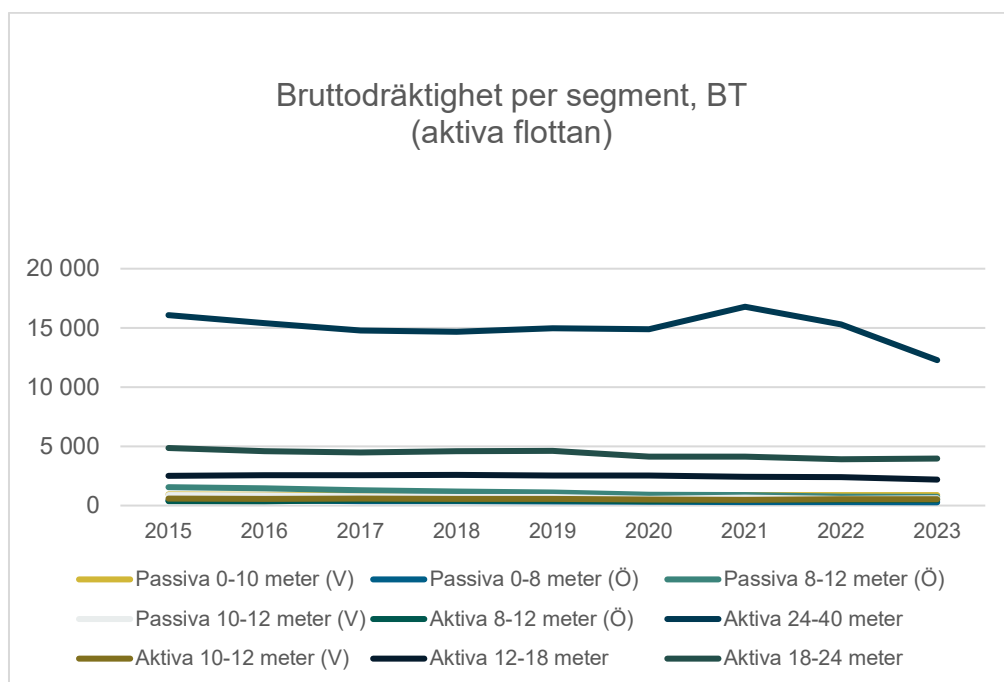
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Antal fartyg	1399	1354	1300	1264	1219	1117	1087	1060	1032
varav inaktiva fartyg	319	300	318	307	294	243	217	219	220
Andel inaktiva fartyg	23%	22%	24%	24%	24%	22%	20%	21%	21%
Genomsnittlig fartygsålder (år), aktiva fartyg	34,2	34,2	35,1	35,4	36	36,6	36,8	37,2	38,2
Genomsnittlig längd, aktiva fartyg	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,1	10,0	10,1	9,9
Tonnage (1000 BT), alla fartyg	31,0	32,0	28,3	28,2	27,9	27,4	29,1	28,2	28,3
Maskinstyrka (1000 kW), alla fartyg	170,4	173,2	161,6	156,1	155,6	146,2	149,1	145,6	146,3

Figurerna 1-3 nedan och tabell B1 i bilagan ger en översikt över flottans utveckling per segment vad gäller antal fartyg, bruttotonnage och maskinstyrka. Figur 1 visar att segmentet "passiva redskap 0-8 m (Ö)" är störst sett till antal fartyg, men sett till bruttotonnage och maskinstyrka är segmentet "aktiva redskap ≥24 m" störst.

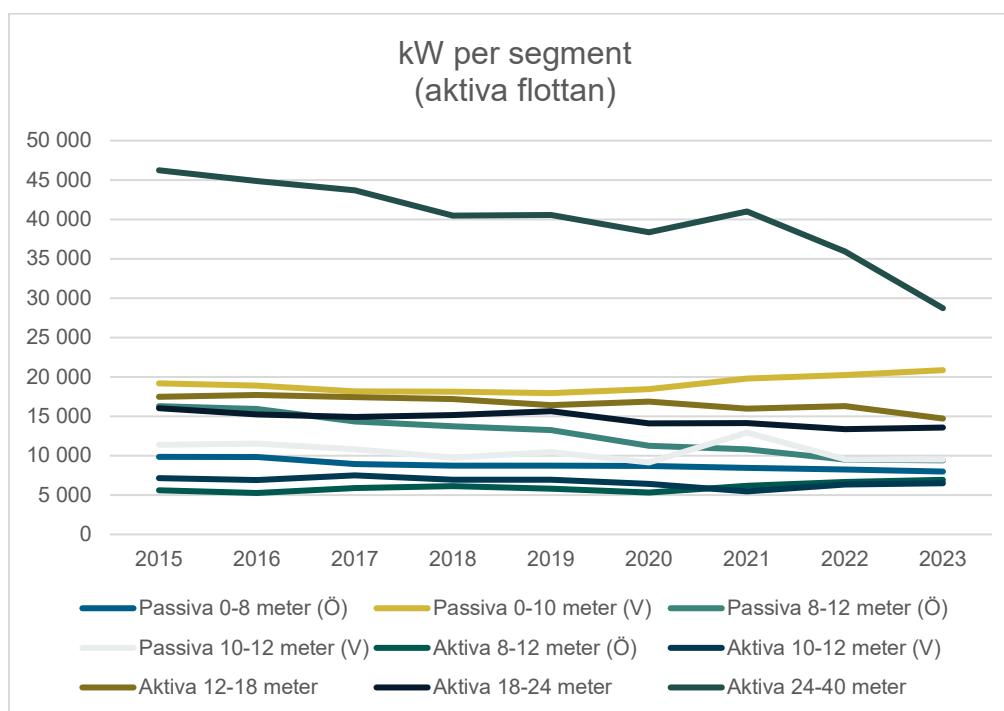
Figur 1. Antal fartyg per segment (aktiva flottan) under perioden 2015-2023.

Figur 2. Bruttoton per segment (aktiva flottan) under perioden 2015-2023.

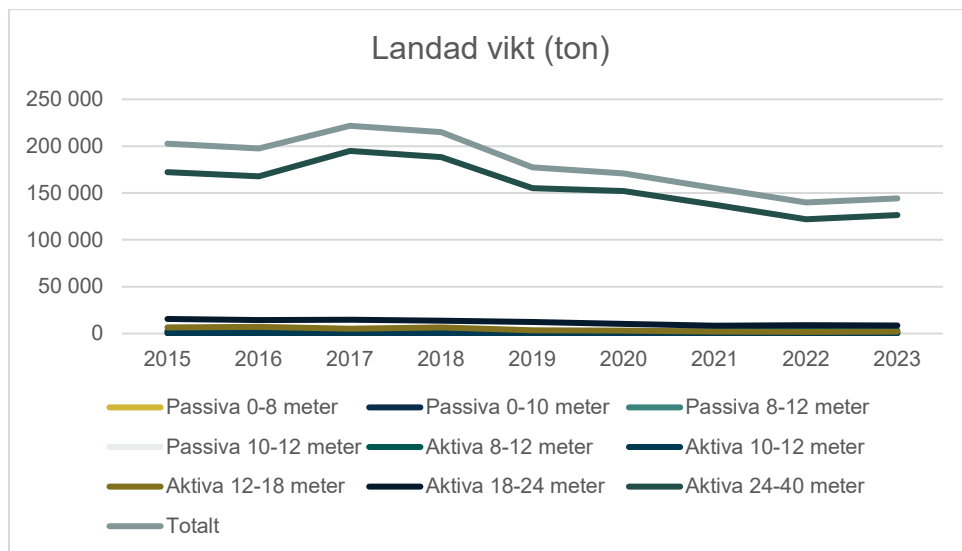
Figur 3. kW per segment (aktiva flottan) under perioden 2015-2023.

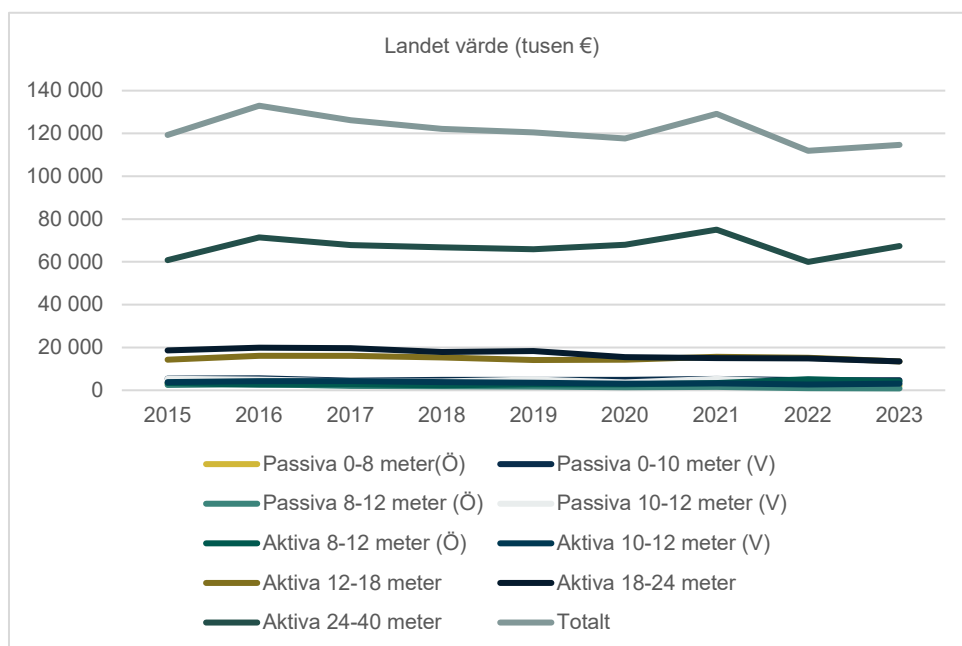
Utvecklingen av landad vikt och landat värde per segment under perioden 2015 - 23 illustreras i figurerna 4 - 5 nedan samt i tabell B2 i bilagan. Den totala vikten som landades av den svenska flottan 2023 var 144 338 ton, med ett landat värde på 114 602 tusen Euro. Den totala vikten och värdet av landningarna varierar över åren. Detta beror till exempel på variationer i kvoternas storlek där särskilt de pelagiska kvoterna påverkar eftersom de utgör den största delen av landningarna. Det kan vidare observeras att fartyg med aktiva redskap står för huvuddelen av det

landade värdet och den landade vikten. Under tidsperioden 2015 - 2023 stod fartygen med aktiva redskap årligen för 97-99% av den totala fångsten mätt i vikt och 86 - 90% av det totala fångstvärdet. Fartygen med passiva redskap står därmed för 1-3 % av den totala fångsten mätt i vikt och 10-14 % av det totala fångstvärdet. År 2022 var både landad vikt och landat värde lågt i förhållande till tidigare år vilket påverkar de ekonomiska indikatorerna negativt.

Figur 4. Landad vikt per segment (aktiva flottan) under perioden 2015-2023.

Figur 5. Landat värde per segment (aktiva flottan) under perioden 2015-2023.

Uppgifter om inverkan på fiskekapacitet

Flottans kapacitet regleras bland annat genom krav på fisketillstånd, utöver fiskelicens, för att använda vissa redskap. Ansökningar om nyetableringar inom fisken som utöver fiskelicens kräver särskilt redskapstillstånd prövas mot bland annat sökandes möjlighet att följa landningsskyldigheten med hänsyn till tillgängliga fiskemöjligheter och de förväntade fångsternas sammansättning.

Fisketillstånd för torsk i Östersjön

Fisketillstånd krävs för fartyg längre än 8 meter utrustade med torskfångstredskap (trål eller passiva redskap) i Östersjön. Separata fisketillstånd infördes för fiske med torskfångstredskap i delområdena för västra och östra Östersjön 2018 (före 2018 fanns ett gemensamt tillstånd för hela Östersjön). Till följd av den fortsatt dåliga situationen för torskbestånden i Östersjön har förbudet för riktat fiske fortsatt under 2022 (ett begränsat fiske med passiva redskap har dock varit tillåtet). Fisketillstånden för fiske med torskfångande redskap i östra Östersjön beviljades för år 2022 eftersom det är ett redskapstillstånd för redskap som också fångar andra arter än torsk. Inga tillstånd för torskfångande redskap i Västra Östersjön beviljades under år 2022.

Fisketillstånd för torskfångande redskap i Skagerrak, Kattegatt och Nordsjön

Fisketillstånd krävs för torskfångande redskap (inklusive vissa passiva redskap med fartyg längre än 10 meter) i Skagerrak, Kattegatt och Nordsjön. Inom systemet med årliga individuellt fördelade fiskemöjligheter som tillämpats sedan 2017 prövas ansökningar om nya tillstånd varje år. Mot bakgrund av förbudet mot riktat fiske efter torsk i Östersjön har de som endast har haft tillstånd för fiske efter torsk med trål i Östersjön haft möjlighet att ansöka om fiske efter kräfta med trål utrustad med artsorterande rist i Skagerrak och Kattegatt och tre sådana tillstånd beviljades inför 2022. Utöver det beviljades inga nya fisketillstånd för torskfångande redskap i Västerhavet inför 2022 mot bakgrund av blandfiske och bifångster samt vetenskapligt skattade fångster och fångstsammansättningar.

Fisketillstånd för nordhavsräka

På grund av beståndsläget för nordhavsräka utfärdades inga nya fisketillstånd för detta fiske år 2022. Antalet tillståndshavare inom detta fiske har legat konstant på 62 under många år.

Efterlevnad av regler för in- och utförsel av fiskekapacitet

För att motverka en ökning av kapaciteten i flottan tillämpas in- och utförselregler i enlighet med EU:s regelverk. Dessa regler anger att införande av ny kapacitet endast är möjlig om minst samma kapacitet först ut. Den fartygskapacitet som under året förts in i den svenska fiskeflottan har kompenseras av att minst motsvarande mängd fartygskapacitet förs ut. Utförsel av fiskekapacitet är ett villkor för att kunna få fiskelicens och fiskefartyg får endast användas för yrkesmässigt fiske till havs om de har fiskelicens.

Kapacitetstaken för Sverige som fastställs i bilaga II till förordning (EU) nr 1380/2013 uppgår till 43 386 GT och 210 829 kW. Som framgår av tabell 1 är kapaciteten för den svenska flottan långt under kapacitetstaken.

Svagheter och styrkor i flottförvaltningen

Systemet årliga individuella demersala fiskemöjligheter och förslag om att införa demersala fiskerättigheter

Sedan år 2017 tillämpas ett system med individuella årliga fiskemöjligheter i det svenska demersala fisket. De individuellt fördelade fiskemöjligheterna är tillfälligt överlåtbara mellan tillståndshavare under året. Tilldelningarna baseras, med vissa undantag och justeringar, på historiskt rapporterade fångster under en referensperiod. Systemets utformning tar särskild hänsyn till det mest småskaliga kustfisket som bedrivs med passiva redskap som fiskar på ofördelade kustkvoter. Utvärderingar av systemet har visat att det inneburit ökade planeringsmöjligheter under året, men att det samtidigt innebär vissa inlåsnings effekter. Systemet ger möjlighet till mer effektivt nyttjande av fartygskapacitet då det är möjligt att överlåta fiskemöjligheter mellan fartyg under året, men leder inte till någon minskning av antal fartyg. För att med fördelningsverktyget minska antalet fartyg i segment där det finns tecken på överetablering krävs ett system med överlåtbara fiskerättigheter. I dagsläget saknas för att införa ett sådant system för det demersala fisket. Med rätt utformning, och i rätt kombination med reglering och kontroll, anses ett sådant system kan bidra till ett enklare och mer transparent system att fördela fiskemöjligheter, ökade möjligheter till ett lönsammare fiske och bättre möjligheter för fiskare att anpassa sina individuella fiskemöjligheter. Utformningen av ett sådant system är avgörande för att undvika oönskade effekter. Under 2022 arbetade Havs- och vattenmyndigheten (HaV) med ett regeringsuppdrag om att analysera faktorer att beakta i system med överlåtbara fiskerättigheter i det demersala fisket, vilket redovisades i januari 2023. En övergripande slutsats var att system med överlåtbara demersala fiskerättigheter, som drar nytta av fördelarna med fiskerättigheter och samtidigt beaktar fiskeripolitiska mål, måste kombineras med regleringar och särskilda mekanismer. Syftet med dessa bör bland annat vara att motverka en alltför hög koncentration av fiskemöjligheter hos få aktörer och bidra till politiska målsättningar om att gynna det småskaliga kustnära fisket samt att motverka alltför hög geografisk koncentration. I ett nytt regeringsuppdrag, som Hav arbetade med under 2023 och som redovisades i april 2024, föreslog HaV lagändringar för att kunna införa överlåtbara demersala fiskerättigheter. I rapporten gavs även ett förslag till utformning av ett system med demersala fiskerättigheter. Inom arbetet med uppdraget har HaV haft täta samråd med fiskets organisationer om utformning av systemets olika komponenter.

Det pelagiska systemet

Under 2019 beslutade HaV att förnya de överlåtbara fiskerättigheterna för det pelagiska fisket med ytterligare 10 år. Den nya tioårsperioden startade 2020. De pelagiska kvoterna har fördelats mellan fiskerättigheter, årliga pelagiska fiskemöjligheter, regionala fiskemöjligheter och kustkvoter sedan 2009. De förändringar som infördes från 2020 gäller främst storleken på kustkvoterna, dvs. införande av överlåtbara fiskerättigheter för sill och skarpsill i ICES delområde 30-31 (Bottenhavet och Bottenviken) och införande av regional tilldelning i samma delområden.

Ändringar i administrativa förfaranden

Högsta tillåtna innehav av fiskemöjligheter och hänsyn till inflytande

Inom systemet med årliga demersala fiskemöjligheter har det införts vissa begränsningar när det gäller möjligheten till överlåtelser av fiskemöjligheter mellan fiskare. Med fiskemöjligheter avses de fångstmängder som en tillståndshavare under aktuell förvaltningsperiod helt eller delvis får överlåta till en annan fiskelicensinnehavare. Det är exempelvis inte möjligt för en enskild aktör (fysisk eller juridisk person) att ha inflytande över fiskemöjligheter av en viss art/kvot som överstiger en viss maximalt fastställd nivå. Syftet med dessa regler är att motverka att fiskemöjligheterna koncentreras hos för få aktörer. Koncentrationsgränserna, som i det demersala fisket anges per kvot, sträcker sig mellan 4 och 15 procent av de totalt individuellt fördelade kvantiteterna. En fiskare får exempelvis inte ha inflytande över fiskemöjligheter av havskräfta i Skagerrak / Kattegatt som motsvarar mer än 6 % av den totala individuellt fördelade kvantiteten av havskräfta. HaV har infört regler om att en fysisk eller juridisk person inte får ha inflytande över fiskemöjligheter som tillsammans överstiger koncentrationsnivåerna. Möjligheten att beakta inflytande vid beräkning av koncentration av fiskemöjligheter innebär att man även beaktar andra personer, utöver fiskelicensinnehavaren, som har inflytande över ett fartygs fiskemöjligheter. Dessa inkluderar ägare till ett fiskefartyg, någon som har andelar i en juridisk person kopplad till ett fiskefartyg, någon som har inflytande över en person som är ägare eller licensinnehavare på ett fiskefartyg eller på annat sätt har inflytande över fiskemöjligheter.

Balansindikatorer

Biologiska indikatorer

Riktlinjerna för flottrapporten anger att den ska innehålla två biologiska indikatorer, indikatorn för hållbart nyttjande (SHI) och indikatorn för hotade bestånd (SAR). Beräkningen av dessa indikatorer genomförs av Expert Working Group, STECF, för alla medlemsstater och baseras på DCF¹³-data och biologiskt underlag från ICES. De beräknade värdena tillgängliggörs på STECF hemsida.¹⁴ För den svenska flottan finns beräknade värden på indikatorerna SHI och SAR fram till och med år 2022. Dessa presenteras i tabell B3 i bilagan.

I avsnittet "data och segmentering" redogjordes för att de biologiska indikatorerna är beräknade på en mer detaljerad segmenteringsnivå jämfört med de ekonomiska och tekniska indikatorerna. Detta innebär att indikatorerna inte är direkt jämförbara. En grövre segmentsindelning används för de ekonomiska och tekniska indikatorerna i den svenska rapporten då det annars skulle bli för få fartyg i flera av segmenten och på grund av sekretessregler för den ekonomiska datan (se avsnittet "data och segmentering").

Indikatorn för hållbart nyttjande (SHI)

SHI-indikatorn återspeglar "i vilken utsträckning ett flottsegment är beroende av överfiskade bestånd". Med "överfiskad" avses i detta sammanhang att ett bestånd fiskas över Fmsy (den fiskedödlighet som motsvarar maximalt hållbar avkastning). Indikatorn är ett vägt medelvärde av förhållandet mellan F och Fmsy, där F är fiskedödligheten och Fmsy är det fiske som motsvarar maximalt hållbar avkastning. Detta förhållande beräknas för de olika bestånd som segmentets fångster består av, som sedan viktas samman till en enda indikator med värdet av landningarna som vikt. Ett värde mindre än ett anses indikera ett hållbart nyttjande medan ett värde högre än ett är en indikation på överfiske. Indikatorn omfattar endast bestånd för vilka fiskeförvaltningen baseras på målnivåer uttryckta som fiskedödlighet (andra mål används för andra arter), vilket innebär att den inte är heltäckande.

För år 2022 uppvisar indikatorn kritiska värden (värden på SHI över 1) för sex segment, medan 22 segment uppvisar värden som inte är på kritiska nivåer. De sex segment som för år 2022 har en SHI-indikator över ett omfattar främst vissa av segmenten som fiskar med passiva redskap. För att relatera SHI-indikatorn till segmentens andel av totala fångster bör det noteras att de passiva redskapen stod för 1-3 % av den totala fångsten mätt i vikt under tidsperioden 2014-22. Utöver dessa faktorer finns det flera osäkerheter och brister kopplade till SHI-indikatorn som diskuteras i STECF-rapporter.¹⁵

Indikatorn för hotade bestånd (SAR)

En ytterligare biologisk indikator är indikatorn för hotade bestånd (SAR). Denna indikator mäter hur många bestånd, påverkade av flottsegmentet, som är biologiskt sårbara. Enligt riktlinjerna finns det en potentiell kapacitetsobalans om bestånden med hög risk utgör mer än 10 % av flottans fångster, eller att flottan tar mer än 10 % av fångsten av beståndet. Enligt den beräkningsmetod som presenteras i riktlinjerna har denna indikator ett värde högre än 1 om ett flottsegment tar mer än 10 % av sina fångster från ett högriskbestånd eller om flottsegmentet tar

¹³ Data Collection Framework.

¹⁴ De biologiska indikatorerna finns tillgängliga att ladda ner på STECF hemsida på [Balance between capacity and fishing opportunities - European Commission \(europa.eu\)](#), (bilagan "Data.zip", filen "STECF 23-13 - Balance capacity Indicators", bladet "data")

¹⁵ Se till exempel STECF-15-02 (sidan 40-41) och STECF-18-14 (sidan 221-223).

mer än 10 % av dess totala fångst från beståndet. En jämförelse av denna indikator för de olika segmenten presenteras i tabell B3. Det kan noteras att för år 2022 har indikatorn ett värde på 1 eller högre för 16 segment (både aktiva och passiva redskap) och att den för sex segment indikerar balans med tillgängliga fiskemöjligheter. STECF har lyft olika frågor även med avseende på SAR-indikatorn i sina rapporter.

Ekonomiska indikatorer

Avkastning på investeringar (Return on fixed tangible assets, ROFTA)

Indikatorn för avkastning på investeringar, eller Return On Fixed Tangible Assets (ROFTA), presenteras i tabell 3. Denna indikator, som visar avkastningen på materiella anläggningstillgångar, bör vara större än noll. Den bör också jämföras med (och vara större än) den långsiktig riskfri räntan. Det bör noteras att arbetskostnaderna inte inkluderar ägares uttag från enskild firma, vilket innebär en undervärdering. Samtidigt inkluderar de totala intäkterna inte bara det totala landade värdet, utan även intäkter från exempelvis handel med fiskerätter och andra intäkter, vilket bidrar till övervärdering.

I denna rapport presenteras två tabeller för ROFTA. I den ena, tabell 3a, är ROFTA beräknad med ett antagande om en rörlig ränta på kapitalkostnader vid nettovinst. I den andra tabellen, tabell 3b, är ROFTA beräknad med antagande på 3,5 % ränta på kapitalkostnader vid nettovinst. I tidigare års flotrappporter har antagandet om rörlig ränta använts, men 3,5% har nyligen rekommenderats av STECF i arbetet med AER (Annual Economic Report) eftersom det anses ge en mer långsiktig bild av bland annat kapitalkostnader och alternativkostnader.

Liksom tidigare år återfinns kritiska värden generellt i segment som använder passiva redskap (med undantag för fartyg mellan 10 och 12 som fiskare med passiva redskap i Västerhavet), men även för segmentet med fartyg mellan 10-12 meter i Västerhavet som fiskar med aktiva redskap.

Tabell 3a. Avkastning på investeringar (ROFTA) under perioden 2015-2022, beräknat med rörlig ränta på kapitalkostnader vid nettovinst.

Värde för ett kalenderår (%)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Passiva 0-8 meter* (Östersjön)	-153%	-165%	-148%	-119%	-140%	-159%	-145%	-99%
Passiva 0-10 meter** (Västerhavet)	-4%	-4%	-26%	-16%	-13%	-11%	-21%	-19%
Passiva 8-12 meter* (Östersjön)	-42%	-45%	-45%	-46%	-55%	-51%	-48%	-58%
Passiva 10-12 meter** (Västerhavet)	0%	3%	-2%	2%	23%	40%	16%	12%
Aktiva 8-12 meter (Östersjön)	19%	23%	19%	18%	76%	90%	54%	113%
Aktiva 10-12 meter (Västerhavet)	17%	36%	10%	18%	14%	-3%	-7%	-18%
Aktiva 12-18 meter	51%	68%	55%	77%	19%	68%	47%	21%
Aktiva 18-24 meter	19%	34%	14%	26%	26%	-9%	-1%	7%
Aktiva 24-40 meter	21%	60%	42%	25%	24%	25%	90%	3%

* Detta segment omfattar bara fartyg som fiskar i Östersjön i enlighet med fotnot 1 till Tabell 8 EU-förordning 2021/1167¹⁶

** Detta segment omfattar för Sveriges del fartyg som fiskar i Västerhavet i enlighet med fotnot 1 till Tabell 8 EU-förordning 2021/1167¹⁷

¹⁶ Kommissionens delegerade beslut (EU) 2021/1167 av den 27 april 2021 om upprättande av det fleråriga unionsprogrammet för insamling och förvaltning av biologiska, miljörelaterade, tekniska och socioekonomiska data inom sektorerna för fiske och vattenbruk från och med 2022 (tillgänglig här: [Publications Office \(europa.eu\)](https://publications-office.europa.eu))

¹⁷ Ibid

Tabell 3b. Avkastning på investeringar (ROFTA) under perioden 2015-2022, beräknat med 3,5% ränta på kapitalkostnader vid nettovinst.

Värde för ett kalenderår (%)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Passiva 0-8 meter* (Östersjön)	-45%	-48%	-47%	-39%	-47%	-53%	-54%	-38%
Passiva 0-10 meter** (Västerhavet)	-2%	-1%	-11%	-8%	-6%	-5%	-9%	-8%
Passiva 8-12 meter* (Östersjön)	-49%	-57%	-68%	-75%	-93%	-97%	-88%	-126%
Passiva 10-12 meter** (Västerhavet)	0%	4%	-4%	4%	40%	22%	28%	23%
Aktiva 8-12 meter (Östersjön)	67%	89%	55%	56%	245%	329%	154%	313%
Aktiva 10-12 meter (Västerhavet)	69%	135%	38%	66%	53%	-1%	-34%	-71%
Aktiva 12-18 meter	76%	94%	75%	110%	29%	116%	74%	33%
Aktiva 18-24 meter	41%	75%	37%	66%	66%	53%	-4%	22%
Aktiva 24-40 meter	66%	213%	162%	110%	110%	96%	112%	17%

* Detta segment omfattar bara fartyg som fiskar i Östersjön i enlighet med fotnot 1 till Tabell 8 EU-förordning 2021/1167¹⁸

** Detta segment omfattar för Sveriges del fartyg som fiskar i Västerhavet i enlighet med fotnot 1 till Tabell 8 EU-förordning 2021/1167¹⁹

¹⁸ Ibid

¹⁹ Ibid

Som ett komplement till tabell 3 ger tabell 4 en översikt över totala intäkter i de olika segmenten under perioden 2015-2022.

Tabell 4. Totala intäkter under perioden 2015-2022 (tusen €).

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Passiva 0-8 meter* (Ö)	3 707	3 736	3 268	3 687	2 702	2 738	2 648	2 711
Passiva 0-10 meter** (V)	6 577	6 534	5 032	5 331	5 292	5 862	5 674	5 221
Passiva 8-12 meter* (Ö)	2 928	3 247	2 199	2 035	1 907	1 675	1 742	942
Passiva 10-12 meter** (V)	5 875	5 705	4 710	4 433	6 062	4 541	5 713	4 313
Aktiva 8-12 meter* (Ö)	3 727	2 774	3 215	2 419	3 215	3 584	3 760	5 787
Aktiva 10-12 meter** (V)	4 554	5 110	5 021	4 434	3 780	3 595	3 422	2 915
Aktiva 12-18 meter	16 958	18 658	17 754	17 667	14 926	17 158	16 604	17 023
Aktiva 18-24 meter	22 534	22 928	21 461	19 703	20 126	19 096	15 312	16 411
Aktiva 24-40 meter	69 181	77 699	75 332	71 411	69 079	77 839	80 799	60 686

* Detta segmentet omfattar bara fartyg som fiskar i Östersjön i enlighet med fotnot 1 till Tabell 8 EU-förordning 2021/1167²⁰

** Detta segmentet omfattar för Sveriges del fartyg som fiskar i Västerhavet i enlighet med fotnot 1 till Tabell 8 EU-förordning 2021/1167²¹

Nuvarande inkomst genom inkomst vid break-even

Den andra ekonomiska indikatorn, nuvarande inkomst genom inkomst vid break-even, kan indikera överkapacitet om dess värde är under 1 eftersom det innebär att nuvarande intäkter inte täcker kostnaderna (det vill säga fiske är inte ekonomiskt lönsamt). Värden under den kritiska tröskelnivån kan observeras över tid för de flesta segment med fartyg som använder passiva redskap, undantaget segmentet med fartyg mellan 10 och 12 meter som fiskar med passiva redskap i Västerhavet. Sedan 2021 uppvisar denna indikator även en kritisk nivå för segmenten för aktiva redskap mellan 10-12 meter i Västerhavet.

Tabell 5. Nuvarande inkomst genom inkomst vid break-even under perioden 2015-2022.

Värde för ett kalenderår (%)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Passiva 0-8 meter* (Ö)	-2,3	-2,4	-2,4	-1,6	-2,2	-2,0	-1,6	-0,9
Passiva 0-10 meter** (V)	0,9	0,9	0,3	0,6	0,7	0,7	0,5	0,6
Passiva 8-12 meter* (Ö)	-0,3	-0,3	-0,4	-0,4	-0,6	-0,5	-0,3	-0,7
Passiva 10-12 meter** (V)	1,0	1,1	1,0	1,1	1,8	1,3	1,5	1,7
Aktiva 8-12 meter* (Ö)	1,5	1,7	1,6	1,6	3,0	2,6	2,2	4,3
Aktiva 10-12 meter**	1,5	2,1	1,3	1,6	1,4	1,0	0,9	0,6
Aktiva 12-18 meter	2,3	2,5	2,4	3,1	1,5	2,3	2,0	1,8
Aktiva 18-24 meter	1,6	1,9	1,4	1,7	1,8	1,5	1,0	1,4
Aktiva 24-40 meter	1,9	3,0	2,7	2,0	2,1	1,8	2,4	1,6

* Detta segment omfattar endast fartyg som fiskar i Östersjön i enlighet med fotnot 1 till Tabell 8 EU-förordning 2021/1167²², ** Detta segment omfattar för Sveriges del fiskefartyg som fiskar i Västerhavet i enlighet med fotnot 1 till Tabell 8 EU-förordning 2021/1167²³

²⁰ Ibid

²¹ Ibid

²² Ibid

²³ Ibid

De ekonomiska indikatorer som redovisas i tabellerna 3 och 5 verkar tyda på en viss överetablering i de flesta av segmenten med passiva redskap. Det bör dock beaktas att dessa segment står för en mycket liten andel av de totala svenska fångsterna (1-3%) och därför inte nyttjar fiskeresurserna i någon större utsträckning. Dessutom är fiskelicensinnehavarna inom dessa segment ofta deltidsfiskare, varvid fisket därmed inte är den enda inkomstkällan. Det bör också noteras att det finns stora skillnader inom segmenten.

Indikatorer för fartygsanvändning

Andel inaktiva fartyg

Andelen inaktiva fartyg kan betraktas som outnyttjad kapacitet och ses därför som en indikator på fartygsanvändning. Riktlinjerna anger att 20% ska ses som en kritisk tröskelnivå. Andelen inaktiva fartyg i den svenska fiskeflottan var 21 % år 2023 sett till hela flottan (se tabell 2). En meningsfull bedömning av denna indikator bör dock beakta hur de inaktiva fartygen är fördelade på olika längdsegment. Därför visar tabell 6 andelen inaktiva fartyg under och över tolv meter. Majoriteten av de inaktiva fartygen är kortare än 12 meter. Om man endast beaktar fartyg längre än 12 meter var andelen inaktiva fartyg 17 % år 2023, vilket är under den kritiska nivån på 20 %. När det gäller fartyg kortare än 12 meter var dock andelen inaktiva fartyg 28 % år 2023, vilket är över den kritiska nivån på 20 %.

Tabell 6. Andel inaktiva fartyg uppdelat på fartyg under och över 12 meter under perioden 2015-2023.

Segment	Andel inaktiva fartyg per år									
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
<12m	33%	32%	37%	37%	36%	30%	27%	28%	28%	
≥12m	8%	9%	9%	8%	10%	14%	12%	17%	17%	

Genomsnittliga dagar till sjöss genom maximalt antal dagar

En ytterligare indikator på fartygsanvändning är förhållandet mellan genomsnittliga dagar till sjöss och maximala antalet dagar till sjöss. Maximalt möjliga dagar till sjöss kan beräknas antingen med ett teoretiskt antal dagar eller med det observerade faktiska maximalt uppnådda antalet dagar till havs. Den senare, som presenteras i tabell 7, är baserad på 90%-percentilen. Enligt riktlinjerna indikerar ett värde som kontinuerligt ligger under 0,7 strukturell överkapacitet. Indikatorn för fartygsnyttjande uppvisar värden på kritiska nivåer för samtliga segment år 2023. Även åren innan var värdena låga. Faktorer såsom senaste årens ökade bränslekostnader, torskfiskestoppet och pandemirelaterade effekter kan tänkas haft påverkan på denna indikator och bidragit till dess låga värden under senare år. Denna indikator bör samtidigt tolkas med försiktighet eftersom antalet möjliga fiskedagar påverkas av faktorer såsom tillgängliga kvoter, fiskesäsonger, geografiska förhållanden, väder och förvaltningssystem. Den sistnämnda faktorn innebär exempelvis att fiskare med individuella fiskemöjligheter begränsas av sin kvottilldelning. Det är också stor spridning inom varje segment.

Tabell 7. Genomsnittligt antal dagar till sjöss genom maximalt antal observerade dagar (åren 2021-2023).

År	Segment	Nuvarande ansträngning ("Current effort")		Maximalt observerade antalet dagar*	Nyttjad kapacitet (andel*)
		Antal fartyg	Genomsnittligt antal dagar till sjöss		
2023	Aktiva 10-12 meter (V)	41	79	152	52%
	Aktiva 8-12 meter (Ö)	37	31	59	53%
	Aktiva 12-18 meter	58	149	325	46%
	Aktiva 18-24 meter	34	218	344	63%
	Aktiva 24-40 meter	22	218	344	63%
	Passiva 0-8 meter (Ö)	251	51	100	51%
	Passiva 0-10 meter (V)	229	48	113	42%
	Passiva 8-12 meter (Ö)	90	48	92	52%
	Passiva 10-12 meter (V)	50	93	188	49%
2022	Aktiva 10-12 meter (V)	41	68	141	48%
	Aktiva 8-12 meter (Ö)	34	33	78	42%
	Aktiva 12-18 meter	65	131	310	42%
	Aktiva 18-24 meter	33	193	335	58%
	Aktiva 24-40 meter	26	174	331	53%
	Passiva 0-8 meter (Ö)	259	53	121	44%
	Passiva 0-10 meter (V)	229	48	117	41%
	Passiva 8-12 meter (Ö)	98	51	111	46%
	Passiva 10-12 meter (V)	51	87	169	51%
2021	Aktiva 10-12 meter (V)	37	74	145	51%
	Aktiva 8-12 meter (Ö)	36	20	55	36%
	Aktiva 12-18 meter	64	88	165	54%
	Aktiva 18-24 meter	35	119	190	63%
	Aktiva 24-40 meter	30	128	210	61%
	Passiva 0-8 meter (Ö)	269	58	117	50%
	Passiva 0-10 meter (V)	231	53	122	43%
	Passiva 8-12 meter (Ö)	110	55	122	45%
	Passiva 10-12 meter (V)	57	77	159	49%

* Estimerad baserat på 90%-percentilen.

** Detta segment omfattar bara fartyg som fiskar i Österjön i enlighet med fotnot 1 till Tabell 8 EU-förordning 2021/1167²⁴

*** Detta segment omfattar för Sveriges del fartyg som fiskar i Västerhavet i enlighet med fotnot 1 till Tabell 8 EU-förordning 2021/1167²⁵

²⁴ Kommissionens delegerade beslut (EU) 2021/1167 av den 27 april 2021 om upprättande av det fleråriga unionsprogrammet för insamling och förvaltning av biologiska, miljörelaterade, tekniska och socioekonomiska data inom sektorerna för fiske och vattenbruk från och med 2022 (tillgänglig här: [Publications Office \(europa.eu\)](https://publications-office.europa.eu))

²⁵ Ibid.

Bilagor: Tabeller

Tabell B1. Fiskeflottans utveckling under åren 2015-2023.

		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Antal fartyg per segment, aktiva flottan	Passiva 0-8 meter (Ö)	345	341	309	305	295	282	269	259	251
	Passiva 0-10 meter (V)	255	249	235	227	220	224	232	229	229
	Passiva 8-12 meter (Ö)	186	176	157	152	139	115	110	98	90
	Passiva 10-12 meter (V)	63	63	59	54	57	50	57	51	50
	Aktiva 8-12 meter (Ö)	33	33	34	35	34	31	37	39	37
	Aktiva 10-12 meter (V)	46	43	46	44	43	40	36	41	41
	Aktiva 12-18 meter	71	73	71	69	68	68	64	65	58
	Aktiva 18-24 meter	41	39	38	39	39	35	35	33	34
	Aktiva 24-40 meter	40	37	33	32	30	29	30	26	22
Antal fartyg per segment, inaktiva flottan	Inaktiva 0-8 meter (Ö)	129	133	145	137	138	120	109	110	104
	Inaktiva 0-10 meter (V)	113	96	93	95	72	48	42	37	45
	Inaktiva 8-12 meter (Ö)	55	49	65	61	66	52	45	47	43
	Inaktiva 10-12 meter (V)	22	22	15	14	18	23	21	25	28
Bruttodräktighet per segment, aktiva flottan	Passiva 0-8 meter (Ö)	429	427	377	363	351	320	292	287	275
	Passiva 0-10 meter (V)	944	920	877	858	846	854	879	885	880
	Passiva 8-12 meter (Ö)	1 552	1 461	1 280	1 198	1 102	906	877	764	735
	Passiva 10-12 meter (V)	888	874	777	714	720	569	676	584	605
	Aktiva 8-12 meter (Ö)	364	360	443	437	416	364	462	504	476
	Aktiva 10-12 meter (V)	589	563	587	554	550	520	482	538	536
	Aktiva 12-18 meter	2 515	2 565	2 568	2 589	2 547	2 538	2 432	2 398	2 191
	Aktiva 18-24 meter	4 860	4 591	4 469	4 597	4 628	4 144	4 133	3 910	3 957
	Aktiva 24-40 meter	16 068	15 390	14 787	14 661	14 969	14 900	16 787	15 282	12 276
Bruttodräktighet per segment, inaktiva flottan	Inaktiva 0-8 meter (Ö)	153	144	175	165	170	161	154	141	134
	Inaktiva 0-10 meter (V)	257	240	235	230	199	123	112	93	128
	Inaktiva 8-12 meter (Ö)	388	351	477	481	541	441	324	363	323

	Inaktiva 10-12 meter (V)	1 966	4 117	1 251	1 305	876	1 533	1 535	2 473	5 832
kW per segment, aktiva flottan	Passiva 0-8 meter (Ö)	9 846	9 810	8 931	8 719	8 723	8 701	8 431	8 226	7 981
	Passiva 0-10 meter (V)	19 179	18 876	18 171	18 130	17 944	18 437	19 895	20 218	20 856
	Passiva 8-12 meter (Ö)	16 286	15 915	14 352	13 712	13 252	11 258	10 816	9 514	9 401
	Passiva 10-12 meter (V)	11 367	11 552	10 812	9 736	10 452	9 139	11 094	9 648	9 523
	Aktiva 8-12 meter (Ö)	5 619	5 260	5 870	6 131	5 796	5 324	6 151	7 344	6 928
	Aktiva 10-12 meter (V)	7 130	6 891	7 496	6 945	6 945	6 417	5 462	6 315	6 492
	Aktiva 12-18 meter	17 471	17 705	17 451	17 200	16 398	16 858	15 956	16 276	14 710
	Aktiva 18-24 meter	16 025	15 236	14 922	15 143	15 637	14 093	14 123	13 364	13 574
	Aktiva 24-40 meter	46 239	44 883	43 684	40 475	40 562	38 350	41 019	35 945	28 723
kW per segment, inaktiva flottan	Inaktiva 0-8 meter (Ö)	3 351	3 332	3 794	3 872	3 818	3 185	3 127	3 110	3 155
	Inaktiva 0-10 meter (V)	6 332	5 681	5 609	5 615	4 795	2 754	2 492	2 279	3 044
	Inaktiva 8-12 meter (Ö)	5 068	4 641	5 971	5 670	6 121	4 896	3 880	4 074	3 629
	Inaktiva 10-12 meter (V)	6 536	13 417	4 585	4 779	5 117	6 748	6 662	9 329	18 305

Tabell B2. Landad vikt och värde per segment för åren 2015-2023.

	År	Passiva 0-8 meter (Ö)	Passiva 0-10 meter (V)	Passiva 8-12 meter (Ö)	Passiva 10-12 meter (V)	Aktiva 8-12 meter (Ö)	Aktiva 10-12 meter (V)	Aktiva 12-18 meter	Aktiva 18-24 meter	Aktiva 24-40 meter	Totalt
Landad vikt (ton)	2015	980	827	1 689	1 616	2 853	430	6 636	15 567	172 167	202 766
	2016	927	823	2 022	1 378	2 412	488	7 125	14 471	167 796	197 442
	2017	763	669	1 497	953	2 627	444	5 119	14 753	194 917	221 742
	2018	812	633	1 466	917	2 393	455	6 411	13 684	188 179	214 950
	2019	702	612	1 269	1 039	2 258	368	3 606	12 342	155 237	177 433
	2020	640	572	1 175	598	1 899	348	3 228	10 396	152 041	170 898
	2021	531	544	872	575	2 318	288	2 227	8 360	137 334	155 071
	2022	463	546	484	409	3 099	242	1 767	8 917	121 961	139 911
	2023	491	582	515	385	2 972	326	2 192	8 523	126 329	144 338
Landet värde (tusen €)	2015	3 140	5 499	2 433	5 369	3 371	3 834	14 240	18 648	60 773	119 322
	2016	3 246	5 600	2 824	5 081	2 557	4 281	16 100	19 903	71 354	132 961
	2017	2 888	4 489	1 951	4 182	2 843	4 304	16 044	19 702	67 767	126 187
	2018	3 144	4 849	1 913	4 128	2 333	3 879	15 298	17 817	66 820	122 199
	2019	2 348	4 832	1 764	4 974	2 832	3 458	14 139	18 288	65 905	120 558
	2020	2 124	4 878	1 365	3 603	2 735	3 111	14 301	15 534	68 011	117 682
	2021	2 533	5 249	1 643	5 351	3 444	3 259	15 611	15 008	75 045	129 164
	2022	2 275	4 772	904	3 859	5 178	2 700	15 261	14 952	59 973	111 896
	2023	2 225	4 746	859	3 357	4 046	3 047	13 473	13 491	67 335	114 602

Tabell B3. Biologiska indikatorer (nedladdade den 2024-05-29 från [Balance between capacity and fishing opportunities - European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/fishery/indicators/), STECF 23-13 - Balance capacity Indicators, bladet "data", egen sammanställning).

Redskap	Län gd	Totalt antal fartyg							SAR						Status 2022	SHI						Status 2022
		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2017		2018	2019	2020	2021	2022		
VL0008	DFN	132	130	133	135	125	115	1	1	0	0	0	0	in balance	1,35	1,59	1,5	1,4	1,34	0,92	in balance	
VL0008	DTS					1																
VL0008	FPO	173	168	157	141	138	136	2	2	2	2	2	2	out of balance	1,01	1,07	0,99	0,67	0,79	0,8	in balance	
VL0008	HOK		1	1					2	1						3,55						
VL0008	PGP	4	6	4	6	6	8	1	2	1	1	1	0	in balance	1,53	0,8			0,89	1,16	out of balance	
VL0010	DFN	40	30	24	24	23	21	2	0	0	0	0	0	in balance	1,25	1,02	0,88	0,97	1,28	1,03	out of balance	
VL0010	FPO	169	161	164	167	185	187	0	0	0	0	0	0	in balance	0,37	0,48	0,58	0,54	0,68	0,7	in balance	
VL0010	HOK	8	19	12	15	12	10	0	0	0	0	0	-1		0,79	0,82	0,85	1,11	1,18	1,18	out of balance	
VL0010	PGO	2	4	5	6	5	6	-1	-1	-1	-1	-1	-1		0,32							
VL0010	PGP	16	13	15	12	7	5	0	0	0	0	0	-1		0,77	0,77	0,77	0,85	1,02	1,18	out of balance	
VL0812	DFN	60	53	54	52	51	45	3	3	2	3	2	2	out of balance	2,76	2,85	2,85	2,27	1,79	0,61	in balance	
VL0812	DTS	26	28	26	24	26	28	0	0	0	0	1	1	out of balance	1,04	1,47	0,86	0,68	0,91	0,83	in balance	

Rapport om den svenska fiskeflottans balans mellan fiskekapacitet och fiskemöjligheter år 2023

VL08 12	FP O	3	2	2	2	2	1	1	2	2	1	2	1	out of balance	0,5 1	0,6 2	0,6 7	0,5 1	0,7 1	0,6 5	in balance
VL08 12	HO K	3	6	3				2	2	2					3,6	3,5	3,5				
VL08 12	MG P	1						-1							0,8 2						
VL08 12	PG P	1	1			1		1	0			1									
VL08 12	PM P						1						-1							0,8	in balance
VL08 12	PS	1	1	1		1	1	0	0	-1		1	1	out of balance	1,5 3	2	1,8 5		1,6 9	0,9 1	in balance
VL08 12	TM	3	3	4	4	7	6	-1	0	0	1	1	1	out of balance	1,0 5	1,3 7	1,2 7	1,2 7	1,5 2	0,9 5	in balance
VL10 12	DF N	14	12	9	9	9	6	1	1	2	2	2	1	out of balance	1,2 9	1,4 8	1,6 8	1,3 9	1,2 1	0,6 8	in balance
VL10 12	DR B						1						-1								
VL10 12	DTS	26	27	27	25	22	24	0	0	0	0	1	1	out of balance	0,5 2	0,6	0,6 4	0,6 3	0,6 8	0,6 8	in balance
VL10 12	FP O	32	30	32	34	37	37	1	1	0	0	1	2	out of balance	0,3 6	0,4 9	0,5 7	0,5 2	0,6 7	0,6 7	in balance
VL10 12	HO K	4	2	4	1	2	2	0	0	0	0	0	-1		0,8 1	0,8 4	0,8 6	1,0 9	1,1 8	1,1 8	out of balance
VL10 12	PG P		1	1	1		1		-1	-1	-1		0	in balance		0,8 2	0,7 3	0,7 2		1,1 3	out of balance
VL10 12	PM P						1						-1							0,9 2	in balance
VL10 12	PS																				
VL12 18	DF N	7	8	10	4	8	2	2	2	2	1	0	-1		3,5 3	3,4 6	2,5 2	3,3 9	1,2 3		
VL12 18	DTS	70	67	66	66	63	61	1	0	0	1	1	0	in balance	0,6 5	0,6 8	0,6 8	0,6 8	0,7 3	0,7 3	in balance
VL12 18	FP O	1	1	1	1	1	3	-1	-1	-1	0	-1	1	out of balance	0,3 2	0,4 7	0,6 2	0,5 1	0,6 4	0,6 5	in balance
VL12 18	HO K	1						1													
VL12 18	MG P						1						-1							0,8	in balance
VL12 18	PM P						2						1	out of balance						0,7 2	in balance
VL12 18	PS	1	1	2	1	1	1	-1	-1	-1	1	1	1	out of balance	1,5 3	2	1,8 5	1,9 1	1,6 9	0,9 1	in balance
VL12 18	TM		1		1				0		-1					0,8 1		0,6 4			
VL18 24	DTS	35	36	36	33	30	29	2	2	1	2	1	2	out of balance	0,9 7	0,9 3	0,8 7	0,8 7	0,8 9	0,7 9	in balance
VL18 24	TM	3	3	3	2	5	4	0	0	0	1	1	1	out of balance	1,2	1,4 3	1,4 2	1,3 9	1,3 7	0,9 7	in balance
VL24 40	DTS	16	14	13	12	13	11	0	0	0	1	1	1	out of balance	1,1 8	1,2	1,1 3	1,0 5	0,9	0,8 8	in balance
VL24 40	MG P																				
VL24 40	PS		1						1							0,8 3					
VL24 40	TM	10	8	9	9	10	9	2	2	3	4	6	4	out of balance	0,9 8	1,2 8	1,2 2	1,1 3	1,0 4	0,9 9	in balance

1) TBB=Beam trawl, DTS=Demersal trawl and demersal seiner, PTS=Pelagic trawls and seiners, DRB=Dredges, MGP=Polyvalent mobile gears, MGO=Other mobile gears, PG=Passive gears, HOK=Gears using hooks, DFN=Drift nets and fixed nets, FPO=Pots and traps, PGP=Polyvalent passive gears, PMP=Combining mobile and passive gears, PS=purse seines, TM=pelagic trawlers.

Rapport om den svenska fiskeflottans balans mellan fiskekapacitet och fiskemöjligheter 2023

Rapport om den svenska fiskeflottans balans år 2023

Vi arbetar för levande hav och vatten

Havs- och vattenmyndigheten, HaV, är en statlig förvaltningsmyndighet inom miljöområdet. Vi arbetar på regeringens uppdrag för bevarande, restaurering och hållbart nyttjande av sjöar, vattendrag, hav och fiskresurserna

**Havs
och Vatten
myndigheten**